

Havalar soğumaya başladı. Hasat yakınlaşıyor. Bütün bir yılın emeğinin karşılığını alacağımız günler yakın. Hepsinize bol ve kaliteli hasatlar diliyoruz. Bu dönemde sıcaklık, havalandırma, sulama ve gübrelemeye dikkat edilmelidir.

Sulama;

Sulama ve buna bağlı olarak damlama ile gübreleme haftada 2 sefere düşürülebilir.

Gübreleme;

Fidanların gelişme durumuna dikkat ederek önerilen gübreler ile haftada 2 sefer gübreleme sürdürülmelidir. Fidanların gelişme durumuna göre azot ve fosfor uygulaması azaltılarak bitirilmeli, sadece potasyumlu gübrelere geçilmelidir. Tarakların tamamen açılması ve yeterli fidan iriliğine ulaşmamızla verilen azot miktarı haftada dekara 250 grama kadar düşürülebilir. Bu dönemde verilecek azot/potas oranı 1/20 olabilir. Ortalama olarak hasada kadar her suda dekara 200 gr Azotlu, 4 kg % 50 civarında Potasyumlu gübre verilmelidir. Ayrıca 15 günde 1 sefer tek başına 2,5 kg Kalsiyumlu, 250 gr da Mağnezyumlu gübre verilmelidir. Yapraktan uygulanabilen bazı Potasyumlu ve Kalsiyumlu gübreler meyvelere uygulanmaya başlanabilir.

Havalandırma;

Sıcaklığa dikkat ederek, sera tepesi kapatılmalı, kış için seranın tamamı gözden geçirilmelidir. Alın havalandırması sürdürülmelidir. Havaların yavaş yavaş soğuması nedeniyle özellikle gece sıcaklıkları 16-18 derecenin altına düşmeye başlamıştır. Tepe ve yan havalandırma pencerelerini kapatarak, alınları her gün akşama doğru kapatıp, ertesi gün öğleye doğru açarak karbondioksit gübrelemesi yapabiliriz. Havalandırma iyi yapılmazsa hasat zamanı gecikir.

Sıcaklık;

Sıcaklıklara dikkat edilmelidir. Her gün gündüz saat 11 den itibaren aralıklı olarak sisleme çalıştırılmalı, son dakikalarda sislemeyen azotlu ve potasyumlu yapraktan alınabilen gübreler verilmelidir. Muz yıl boyunca aylık ortalama 26-27 sıcaklık ister. 15-16 °C'nin altında gelişme gerilemekte, 2-3 °C.de zararlı olmaktadır. 0°C ve hemen altındaki sıcaklıklarda üst kısım ölmekte, -4 °C'nin altında tatlı gövde zarar görmektedir. Soğuktan zarar görmüş, donmuş meyveler siyah bir renk alır, sertleşir ve olgunlaşmazlar. Muz gece ile gündüz sıcaklık farklarının az olmasını ister. Kış en düşük sıcaklık ortalamalarının 12 °C 'den aşağı düşmediği ve sıcaklık farklarının az olduğu iklimlerde iyi yetişir. Sıcaklığın 12 °C'ın altında düşmesi halinde meyve içinde hücre içeriği değişmektedir. Meyvenin uzunlamasına kesitinde kahverengi çizgilerin oluştuğu görülür. Bu olay, muz meyvesinin bitki başında normal gelişmesini yavaşlatır ve sonradan olgunlaşmasını aksatır. Düşük sıcaklıklardan etkilenmemek için muzun doğurmasını ayarlamak gerekir. Gebelik mevsimi de sıcak dönemlerde olmalıdır. Gebelik serin ortamda olursa meyveler küçük parmaklı olacaktır. Düşük sıcaklıklara karşı seraların sobalarla ısıtılması veya sisleme-yağmurlama sistemleriyle korunması alınabilecek önlemlerdendir. Her serada mutlaka olması gereken ve sera içinde ortaya bir yere, muzun yaprağı altına ortalama 1,5 metre yüksekliğe asılan gece-gündüz termometresi ile sıcaklık sürekli kontrol edilmelidir.

Nem:

Muz yüksek sıcaklık yanında, yüksek neme de ihtiyaç duyar. Oransal nem % 60'dan aşağı düşmemelidir. Ancak bazı hastalıkların yayılmaması ve muzda gelişmenin devam etmesi açısından % 90 'ın üzerindeki doymuş nemin de ortamda olmaması gereklidir. Bu nedenle seralarda fazla nemin atılması için mutlaka alın ve tepe havalandırmalarına dikkat etmek gereklidir. Seranın sürekli ağlaması, çiftçinin de ağlamasına neden olacaktır. Parmaklar üzerindeki neme dikkat edin... Bu dönemde sera içinde başlayan yüksek oransal nem,

meyve parmaklarının ıslak kalmasına ve ıslak kalan parmak ucundaki çiçek uçlarında meydana gelen enfeksiyonlardan da meyve içine değişik mantari hastalıklar girmektedir. Kurşuni küf ve Fusarium gibi mantari hastalıklar dışında ıslak çürüklük yapan bakteriyel hastalıklar da gözlenmektedir.

Ayrıca thrips, pamuklu bit gibi zararlılarda gelişmektedir. Meyve parmaklarında küçük noktalar halinde lekeler de yapan bu zararlılar ve hastalıklar için uygun böcek öldürücü ve mantari ilaçlar kullanmalıyız. Meyve üzerindeki bu lekelerin, seraların batı kısımlarında öğleden sonra güneşi ile fazla ısınan kenarlarda, ısınan meyve üzerine 1-2 ilaç karışımının yakıcı etkisi ile de oluştuğu tesbit edilmiştir. Ayrıca havasız kalan muz meyvelerinde pas bücüsünün de benzeri zararlar yaptığı bilinmektedir. Bu belirtilere karşı ilaç kullanırken ilacın sistemik olmamasına ve ilaç-hasat arası sürenin kısa olmasına dikkat etmeliyiz.

Havalandırma için aşırı yaprak budaması yerine sarkan hevenklerin üstündeki yaprak ayaları oyulmak suretiyle açılan hava bacaları ile, en az zararla en iyi uygun havalandırma yapılabilir.

Bakım;

Hevengin kırılmaması için destekler kullanılmalıdır. Hevengin altından sarkan erkek çiçek kısımları en alt taraftan 10-15 cm aşağıdan olacak şekilde kesilmelidir. Meyve hastalıklarına dikkat edilmeli, hevenkler mantari ilaçlarla ilaçlanmalıdır.

Hayvan Gübresini Yıkayın, İlaçlayın...

Hayvan gübrelerine içinde barındırdığı tuz ve nematodlar için özel uygulama yapılmalıdır. Hayvan gübresi ortalama 1 metre yükseklikte yığın haline getirilmeli, üzerine 1 kamyon gübreye 4 kg Mocap, Condor, Basamid gibi kontak etkili, gaz haline de geçebilen nematod ilaçlarından bol su ile verilmeli ve gübrenin üzeri plastik örtü ile kapatılarak ilacın gaz haline geçerek 2 gün süre ile etki etmesi sağlanmalıdır. Bu uygulamalardan sonra özellikle kışa girerken gövdenin ve fidanların düşük sıcaklıklardan korunması amacıyla yanmış hayvan gübresi muzların ve fidanların gövdesinin çevresine yığılmaktadır. Açık muz yetiştiriciliğinden kalma olan bu alışkanlığın seralarda devam etmesi sonucu, yığılan gübrelerin içinde kış boyunca gelişen muz kökleri, bakımla birlikte gübrenin toprak üzerine dağıtılmasıyla açıkta kalarak muzun zarar görmesine neden olmaktadır. Bu nedenle hayvan gübresi ağaçların dibine yığılmamalı, toprak yüzeyine 5-10 cm. kalınlıkta serilmelidir. Bu uygulama toprağın ve toprak üstündeki ortamın sıcaklığını artırıcı etki yapacağından yararlı olacaktır.

Meyve Kabuğu Çatlamalarına BOR-

Geçen yıl büyük sıkıntı yaşadığımız, büyük iklim değişiklikleri nedeniyle ortaya çıkan meyve kabuğu çatlamalarını azaltmak, meyve kabuğunun direncini artırmak amacıyla 10-15 gün aralıklarla dekara 2-3 kg verilen Kalsiyumlu gübreye ek olarak en az % 9 BOR içeren damlama gübrelerinin de verilmesinde yarar vardır. Dekara Ekim ayında 250 gr ve Kasım ayında 250 gr olmak üzere 2 sefer vermemiz yeterlidir.

Damlamadan Sistemik Sıvı Bakır-

Seraların tepe ve yan havalandırmalarının kapatılmasıyla yükselen nem meyve parmaklarında ve bitkinin değişik bölgelerinde mantari veya bakteriyel hastalıklar yapabilir. Bu nedenle koruyucu ilaçlama olarak en az % 8 Bakır içeren sistemik sıvı bakırlı ilaçlardan ayda 1 sefer dekara 1 kg dozda uygulama yapmamız yararlı olacaktır.

Yeni Tesis Muz Bahçeleri;

Ekonomik durumu iyi olan üreticilerimizin sera tesisini bu aylarda yaptırımlarında ve fidanlarını en geç Aralık ayına kadar dikmelerinde yarar vardır. Bu dönem dikimlerde tatmin edici verim alınabilmektedir. Yeni tesislerde toprak hazırlığı çok önemlidir. Sera çevresine derin bir drenaj kanalı açılmalıdır. Toprak işleme öncesi kullanılacak çiftlik gübresinin buhar haline gelen nematod ilaçlarıyla ilaçlandıktan sonra yıkanarak sera içine taşınması, yaptırılan

toprak analizi sonrası önerilen kimyasal gübrelere toprak üzerine çiftlik gübresiyle serilmesi ve derin toprak işleme yaparak toprağın en az 30-35 cm derinliğe kadar iyice karıştırılması gerekir. Daha sonra fidanlar dikilmeden çıkış öncesi kullanılan ot ilaçlarıyla toprak yüzeyinin ilaçlanması da yararlı olur. Fidanlar dikilmeden, bahçe girişine açılan en az 500 litrelik bir su havuzuna 1 kg sistemik nematod ilacı, 400 gr sistemik kök çürüklüğü ilacı, 1 kg Hümik asit ve 250 gr köklendirici ilacın karıştırılarak hazırlanması gerekir. Hazırlanan bu havuza dikilmek için getirilen muz fidanları, kökleri ve kök bölgesindeki toprakları iyice temizlendikten ve kök boşluğundaki fidancıklar iyice kazındıktan sonra konulmalıdır. Havuzda en az yarım saat bekletilen muz fidanları, 15-20 cm derinlikte açılan dikim kanallarına, 3*1,65-1,75 m aralıklarla tek tek çapraz olarak dikilebilir. Sıraların dikim yönünün kuzey-güney yönünde olması güneş ışığından daha iyi yararlanmaları için gereklidir. Dikimden hemen sonra bolca can suyu verilmeli, sulama hemen hemen her gün yapılacak sulama saatine göre tekrarlanmalıdır. Gündüz su kaybını azaltmak ve ortam nemini yükseltmek için sislemeler çalıştırılmalıdır.

Kök Çürüklükleri ve Nematod Mücadelesi için son ay-

Muz bahçelerinin baş belası nematodlar ve bunların ortaya çıkardıkları kök çürüklükleri için mücadelede bu ay son aydır. Nematodların toprağın ısınmasıyla, toprak yüzeyine çıktıkları Mayıs-Haziran aylarından bu yana toprak yüzeyinde yoğunlaştıkları bilinmektedir. Toprağın soğumasıyla, nematodlar toprak derinliğine girmeden, toplu halde mücadele edilebilecek son dönem olarak değerlendirmeliyiz. Nematotdan ve kök çürüklüklerinden sıkıntı çeken bahçelerde bu dönemde yapılacak mücadele, nematod yoğunluğunu azaltacak, fidanları rahatlatacaktır. Bu dönemde mücadele yapılırsa, bakım zamanı mücadele ihtiyacı olmayabilir. Yapılacak mücadelede kesinlikle değme etkili, meyveye geçmeyen nematod ilaçları tercih edilmelidir.

Hevenlerin Uç Kesimi-Bu dönem önerilmiyor-

Erken hasat ve tarakların eşit şekilde gelişmesi, parmakların en alttan itibaren doldurması için önerilen hevengin koçan halinde iken ucundan 1/3 oranında kesilmesi veya açılan hevengin en alt kısmında bulunan erkek çiçeklerin koparılması işlemi bu ay yapılmamalıdır. Eğer bu ay içinde yapılacak olursa yükselen nem kesilen yerlerden çürüme yapabilmektedir.

Çiftlik Gübrelere bu ay alınabilir;

Kışa girerken yıkayıp-ilaçlayarak sera içine taşınmasını önerdiğimiz iyi yanmış çiftlik gübrelere bu ay alarak seraya taşıyabiliriz. Sera içine taşınan çiftlik gübresi bitki diplerini yığılmamalı, toprak yüzeyine yorgan gibi serilmelidir.

Hasat Sırasındaki Berelenmelere Dikkat;

Bütün bir yıl özene bezene yetiştirdiğimiz muzların, taşıma sırasındaki dikkatsizlikler, üst üste yığarak taşıma, yerlere bırakılma gibi dikkatsizlikler yüzünden berelenmesine izin vermemeliyiz. Hasadı yapılacak muz hevengi kalınca bir minder veya süngerle sarılmalı, işçinin omzuna konan minder üzerinde taşıma rayına getirilmeli, sarıldığı örtü ile dik olarak işleme yerine getirilmeli ve burada mümkün olduğu kadar askıda, berelenmeden işlenerek kasalanmalıdır. İşleme sonrası kesilen yerlerin kararmaması ve mantari hastalıkların gelişmemesi için uygun ilaçlarla ilaçlanmalıdır. Tezgahtaki raf ömrünü uzatacak ve meyve kalitesini koruyacak bu uygulamaların, bütün bir yılın emeğini koruyacağı unutulmamalıdır.

Muzda Toprak-Yaprak Tahlilleri Yapılma Zamanı Geldi;

Muzda iyi bir yetiştiricilik için gerekli olan gübreleme için yapılması gereken toprak ve yaprak tahlilleri için en uygun örnek alma zamanı Ekim ayıdır. Bahçe içinde değişik yerlerden, toprağın 30-35 derinliğine kadar alınan toprak örneklerine, hevenkten geriye doğru son çıkan 3. yaprağın, ortasından yaprağın iki kenarından 8-10 cm lik iki şerit şeklinde alınacak yaprak örnekleri de eklenerek analizleri yaptırılmalıdır. Alanya İlçe Tarım Müdürlüğü

EKİM AYI TARIM TAKVİMİ

bünyesinde kurulan Toprak-Yaprak tahlil laboratuvarı ile Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü laboratuvarı, Antalya Narenciye Araştırma Enstitüsü Laboratuvarı ve Özel laboratuvarlar bu konuda hizmet vermektedirler.

MUZ SERALARINA ÖZEL SİGORTA;

Üreticiyi tatmin edecek fiyatlarda, teminatın % 1'nin de altında küçük bir oranda primle, dolu, fırtına, hortum, yangın gibi risklere karşı sera sigortası yapılmaktadır. 365 gün rahat uyumak için.

BAŞAK SİGORTA Anamur Acentesi Mehmet AKÇA Cep: 0535 0536 5770238
İş:0324 8167719 Emniyet Müdürlüğü Karşısı, Halide Edip Adivar Cad. Taşkın Ap. Altı
Anamur-Mersin